

Jacht op haas en konijn en jacht in zijn algemeen.

Van jongs af aan ga ik al op jacht. Als kind mocht ik mee met mijn vader en vond het heerlijk om op die manier in de natuur te zijn. De liefde en zorg voor de natuur werden me al vroeg bijgebracht. Dat alles ging altijd door middel van gezond verstand, geteld werd er niet, maar bijgehouden werd het wel, al was het niet op papier.

Toen stond de jacht niet zo ter discussie en iedereen wist dat jagers moesten zorgen voor de natuur, anders was er volgend seizoen niets te jagen. En dat je als jager wettelijk verplicht bent voor een goede wildstand, is me ook altijd op het hart gedrukt en bij gebleven.

De jager werd in een kwaad daglicht gezet. De anti jachtlobby wist op geslepen wijze via de media het publiek te bespelen. Conclusies van wetenschappelijke onderzoeken worden willens en weten uit hun verband getrokken om de jager, ter eigen glorie, zwart te maken. Mijn beslissing om mijn jachtakte te halen is daarom een heel weloverwogen beslissing geweest. Als je als jager wordt vergruist en zwart gemaakt, dan moet je zelf wel grondige kennis en een goede onderbouwing hebben.

Tijdens mijn studie aan de Landbouw Universiteit heeft mijn levenshouding ten opzichte van de natuur altijd centraal gestaan; Natuurbeheer, oecologie en de onderlinge relaties van flora en fauna waren mijn afstudeer vakken en hebben altijd mijn interesse gehouden.

“Duurzaam gebruik van natuurlijke bestaansbronnen”. Zo heette ook een keuzevak dat ik volgde op de universiteit. In de jagerswereld noemen dit “Wise Use”. Dit is altijd mijn grondgedachte en uitgangsprincipe bij de uitoefening bij de jacht geweest. Een principe dat veel breder omarmt zou moeten worden.

Cijfermatige onderbouwing hazenjacht:

Wij hebben altijd gejaagd met het oog op de toekomst, de zorg voor de natuur en een goede wildstand voor het volgende jaar. Er werd niet geteld, maar een jager kent zijn veld en weet wat mogelijk is qua afschot om volgend jaar weer te kunnen jagen.

Maar als je wetenschappelijke opleiding (WUR) hebt gehad, dan is er een drang om wat een velen gewoon doen, terug te zien in getallen en grafieken. Vandaar dat ik ook alle gegevens nauwkeurig bij ben gaan houden. Nooit wetende dat ik het ooit zou moeten gebruiken als verantwoording van de jacht. NB: Niet alleen van de haas en vos, maar ook van alle andere soorten houd ik de afschotgetallen bij.

Ons jachtveld in Noord-Holland is ongeveer 1000 ha groot en wordt bejaagd door een jachtcombinatie bestaande uit 12 jagers en een vijftal drijvers, die net als de jagers graag buiten zijn in de natuur. Tijdens de jacht wordt bijgehouden hoeveel hazen er worden geschoten en hoeveel hazen worden gespaard voor het volgende jachtseizoen.

Jaren '80; Sinds de introductie van de vos in de tachtiger jaren nam het aantal hazen snel af. De haas is kwetsbaar voor predatie net als de grondbroeders; patrijs, Kievit, grutto, etc. maar ook de tapuit die in het naastgelegen duinen broedt. Zelf de lepelaars, die in lage struiken broedden, hadden het zwaar te verduren en verdwenen naar Texel. Omdat het “beheer” van de aangelegen duinen overging naar een natuurbeschermingsorganisatie nam het aantal vossen enorm toe.

Jaren '90 – 2015; Ondanks de slechte hazenstand moesten we in die periode beperkt blijven “jagen”; Zelf noemden we het toen een gewapende wandeling. We zitten in een gebied met kostbare

gewassen, waar schade enorm uit de hand kan lopen als je te laat ingrijpt. Er werd zeer terughoudend gejaagd en veel delen van het jachtveld werden gemeden om daar de hazen te sparen.

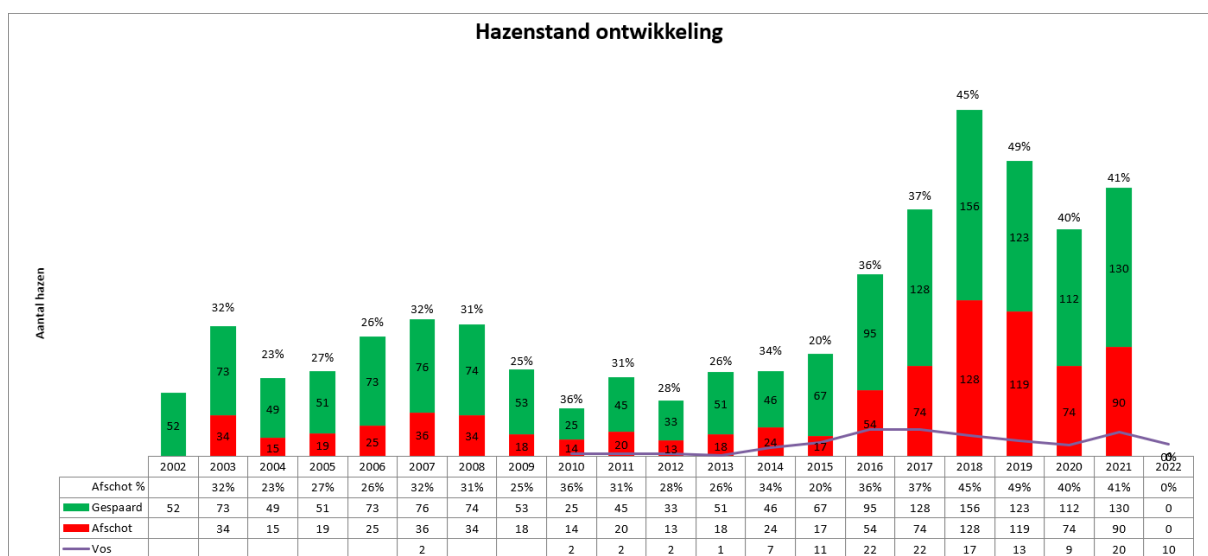
Jaren 2014 – heden; Omdat de NBO's, boeren en jagers (FBE) en de Provincie inzagen dat de stand van kwetsbare soorten de predatiedruk niet meer aan konden en driegden verloren te gaan, zijn er meer mogelijkheden gekomen om de vos te beheren. In de figuur met onderliggende tabel is goed te zien, dat het aantal geschoten vossen vanaf 2015 enorm toe kon nemen door die nieuwe mogelijkheden van beheer.

Met de verruimde mogelijkheid om de vossen te beheren, nam de predatiedruk af en kon onder andere de hazenstand weer herstellen. In ieder stuk veld wordt elke zaterdag middag het aantal hazen dat geschoten wordt geteld en het aantal wat op dat stuk gespaard wordt, de aanwas is terug te zien in de kolomhoogte in de grafiek. Wij zijn echt op een punt aangekomen, dat we niet verder mogen stijgen. De grondgebruikers/bollenkwekers beginnen steeds meer te klagen over de te hoge hazenstand en daarmee toegenomen schade. Vaak wordt de schade nu nog geaccepteerd, omdat ze weten dat wij onze best doen én de bureaucratische manier om schade aanvragen door velen te omslachtig wordt gevonden.

Als jager zit je altijd in de spagaat tussen een verantwoord afschot, zonder de wildstand nadelig te beïnvloeden en de te hoge wildstand anderzijds. Een te hoge stand kan leiden tot schade aan gewassen, maar ook nadelig zijn voor andere dier- en plantensoorten.

Verduidelijking en uitleg van de gegevens in de tabel/grafiek.

- Bij een hoge predatiedruk neemt de hazenstand snel af en blijft laag.
- Soms lijkt het afschotpercentage t/m 2015 nog hoog. Dat is vertekend; delen van het jachtveld werden niet bejaagd en die hazen werden niet meegenomen als "gespaard".
- Bij een lage hazenstand nemen we onze verantwoordelijkheid en wordt er spaarzaam gejaagd.
- Door verruimde regelgeving en inzet van jagers, neemt vanaf 2015 het vossenafschot sterk toe.
- Door het beter kunnen beheren van de vos, neemt de predatiedruk af en kan de hazenstand herstellen. Én voor de critici; dat betreft natuurlijk niet alléén de stand van het haas.
- De hazenstand is de laatste jaren enorm toegenomen en is gewoon goed.

Wat doen wij als jagerscombinatie nog meer.

Eendenkorven: Als jachtcombinatie plaatsen we rond de 80 eenden korven. Wij plaatsen de korven om verstoring en predatie van nesten te voorkomen. We plaatsen korven voornamelijk in gebieden waar veel mensen met veel loslopende honden komen. Alhoewel het aantal eenden in ons jachtveld niet onder druk staat, zien we het wel als onze taak de eenden te beschermen. De korven worden niet alleen gebruikt door de Wilde Eend, maar ook ander vogels zoals het Waterhoen en Karekiet maken er gebruik van. De kosten voor de korven en al het bijkomende materiaal dragen wij zelf. Er gaan veel vrijwilligers uren in zitten. Het maken, herstellen en plaatsen van de korven neemt menig uur in beslag. Na het broedseizoen moeten de korven weer verwijderd en opgeslagen worden voor het volgende seizoen. Het zijn gezellige uren en het geeft veel voldoening, maar we zijn er toch met een mens of 12 vier tot vijf zaterdagen druk mee.

Predatiebeheer: Wij besteden heel veel tijd en geld (deels vergoed door de weidevogelvereniging en de WBE) aan het beheren van predatoren. Kraaien zijn vooral in het voorjaar schadelijk voor andere kwetsbare soorten. Met name de vos heeft bewezen erg schadelijk te zijn voor verschillende kwetsbare soorten. Door de predatiedruk te verlagen kunnen we het voortbestaan van die kwetsbare soorten garanderen.

Oogsten uit de natuur: jaarlijks kunnen we oogsten uit de natuur, op basis van het "Wise Use" principe. We toppen de bovenkant van de populatie curve alleen af, zodat we weten dat er weer voldoende zullen zijn voor de komende jaren. Eenden, duiven en ganzen, daar maken we ons in ons jachtveld geen enkele zorgen om.

Fazanten hebben we wel, maar de aantallen zijn te laag en worden al jaren gespaard. Voor de komst van de vos en het wegvallen van de jacht in de aangrenzende duinen waren er voldoende om af en toe een fazanthaan uit te kunnen oogsten. Dit hebben we nu al vele jaren niet meer kunnen doen.

Patrijzen hebben wij weer in redelijke hoeveelheden. In het jachtveld zijn er nu weer rond de 90-100 stuks. Ook die hebben zwaar te lijden gehad onder de hoge predatiedruk van voornamelijk de vos. Maar gelukkig zijn ook die zijn weer in aantal aan het toenemen.

Bestrijding wildschade in gewassen: We hebben voornamelijk veel bloem- en bolgewassen in ons jachtveld; maar ook wel aardappels, kool, graan, winter- en zomerwortels, zilveruitjes en komkommerkruid. Daar kan ernstige schade in ontstaan door verschillende soorten. Maar door op tijd in te grijpen kunnen we de schade beperken. Het zijn er te veel om op te noemen, maar enkele voorbeelden zijn:

- Krokussen; veel last van hazen, ganzen, kraaien en kauwen.
- Komkommerkruid: voornamelijk duiven en eenden.
- Graan: duiven, eenden en ganzen. Eenden mogen niet in die periode, dus blijven gespaard.
- Ingezaaide groenbemesters; ganzen, eenden en duiven.
- Gedekt stro ter bescherming van geplante bloembollen: Kraaien, kauwen, duiven, eenden en ganzen (Canadese-, grauwe- en Nijl ganzen).
- Hyacinten; haas, geen vraatschade, maar verspreiding van bacteriën via de natte vacht. Vooral in voorjaar, dus in najaar al ingrijpen om dit te voorkomen.
- Vraatschade door haas in diverse gewassen.

Wat betreft de gans is de regelgeving buitengewoon ingewikkeld. In periode dat wij niet willen beheren mag veel, in perioden dat we willen en eigenlijk zouden moeten beheren, dan mag het niet. Tenzij, tenzij, etc.

Konijn

Jaren heb ik mogen jagen in de aangrenzende duinen. Ook toen hadden we al last van Myxomatose én VHS. Bij hoge konijnen populaties, hebben deze ziektes desastreuze gevolgen en wordt een kolonie in één keer weggevaagd. Maar wij konden altijd bogen over een goede konijnenstand. Door te bejagen en de aantallen laag te houden, kon de infectieuze ziekte in de perken worden gehouden. Nadat het beheer is overgegaan naar een NBO, die bekend staan om 'niet beheren', is de konijnenpopulatie ineens gestort in de gebieden. Ik ben ervan overtuigd dat het konijn beter af was geweest, als ze wel gejaagd en beheerd werden.

SOVON tellingen:

Jaarlijks doen we een WBE-telling in ons jachtveld, dan kom ik lang niet op de aantallen hazen die we tijdens de jacht tellen. Bij die jaarlijkse WBE-telling, tel je slechts een fractie van het aantal hazen. De gewassen staan dan te hoog en krijg je weinig inzicht in de werkelijke aantallen hazen. Dat wordt nog duidelijker nu we nachts mogen jagen op de vos met warmtebeeldkijkers. Dan tel je veel meer hazen, dan overdag.

De SOVON tellingen zijn dus veel te beperkt om daar conclusies aan te verbinden. Maar er zijn groeperingen die juist op basis van deze SOVON gegevens de kans willen grijpen om de jacht te verbieden. Dit is misleiding en het kan niet anders zijn dan dat de minister dit vermoeden ook moet hebben.

Als minister moet je verantwoording af kunnen leggen en dat kan niet in de wetenschap dat je gemanipuleerd wordt. Als jager kunnen wij dit wel. Wij weten elk jaar wat wel of niet kan, om de stand stabiel te houden. Kan het niet, dan jagen wij niet. Daar hebben we geen jachtverbod voor nodig, daar is al een wet voor (Artikel 3.20 lid 3 Wet natuurbescherming).

Enkele belangrijke conclusies:

- De betrouwbaarheid van SOVON tellingen zijn zeer discutabel.
- SOVON tellingen worden **misbruikt** om de jacht te verbieden.
- Jagers zijn gemotiveerd om een goed wildstand na te streven.
- Jagers zijn wettelijk verplicht om een goede wildstand na te streven.
- Door het verbieden van de jacht zal de motivatie voor predatiebeheer wegvallen. De hazenstand zal (zeker in ons jachtveld) weer snel terugvallen.
- Kwetsbare soorten nog verder onder druk te staan, door het wegvallen van gemotiveerde predatiebeheerders. Financiële staatsinjecties, voor het behoud zijn weggegooid geld.
- Waardevol biologisch voedsel gaat verloren voor de mens.